

ชื่อเรื่อง : กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญากับปัญหาการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเงางาม

ปีที่แล้วเสร็จ : 2557

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อ (1) ศึกษาหลักการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ปรากฏอยู่ในลักษณะใกล้เคียงกับองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และเพื่อแสวงหาแนวทางการคุ้มครองโดยวิธีทางทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่แล้ว หรือกรณีเป็นประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาใหม่ที่จะได้รับความคุ้มครอง (2) ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้หลักการของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (3) วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยปัจจุบัน และ (4) เสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเพื่อผลการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยทางเอกสาร โดยการศึกษาจากคชตำรากฎหมาย บทความทางกฎหมาย ทั้งมิติความตกลงระหว่างประเทศ ในองค์การระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า (1) หลักการของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่มีบริบทใกล้เคียงกับการให้ความคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ได้แก่ สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และข้อมูลความลับ (2) หลักกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาไม่อาจให้ความคุ้มครองได้โดยตรงแก่องค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้ดังกล่าวก็อาจได้รับการคุ้มครองภายใต้หลักการของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาได้ โดยการกำหนดให้องค์ความรู้ด้านนี้เป็นประเภทใหม่ประเภทหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา และกำหนดเงื่อนไขของการคุ้มครองขึ้นมาใหม่ (3) กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยปัจจุบันมีปัญหาการกำหนดเงื่อนไขของการคุ้มครองยังไม่ชัดเจน ตลอดจนการกำหนดระยะเวลาการคุ้มครองยังไม่เหมาะสม และมีการจำกัดสิทธิของผู้ทรงสิทธิในการโอนสิทธิได้แต่เพียงทางมรดกเท่านั้น และการกำหนดคุณสมบัติขององค์ความรู้การแพทย์แผนไทยที่จะนำมาจดทะเบียนได้ต้องมาจากการแปรรู้อย่างหยาบเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิวัฒนาการการพัฒนาการผลิตเวชภัณฑ์ในปัจจุบัน และ (4) การวิจัยในครั้งนี้ เห็นควรให้มีการแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องดังกล่าว และส่งเสริมให้มีการรวมตัวในบรรดาประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ผลักดันให้มีการคุ้มครององค์ความรู้เหล่านี้ให้มีผลเป็นส่วนหนึ่งของการคุ้มครอง ภายใต้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งจะช่วยให้มีผลบังคับโดยทั่วไป ต่อไป

คำสำคัญ : กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

Research Title : Intellectual Property Law and the Problem on the Protection of Thai
Traditional Medicine

Researcher : Dr. Panumas Kudngaongarm

Year : 2014

Abstract

The purpose of this research were: (1) to studies the principles of intellectual property rights protection which appeared and related to Thai traditional medicine and to study the trend of the protection under the intellectual property rights regime in order to provide a new concept for the protection of Thai traditional medicine, (2) to study the possibilities of the protection of Thai traditional medicine by intellectual property law, (3) to analyst the current law of the protection Thai traditional medicine, and (4) to make a suggestion how to improve the law of the protection Thai traditional medicine. This research study is a qualitative research by documentary research analysis of law, regulations, order, text books, journals, articles in order to make conclusions and suggestions.

This research found that (1) the principles of intellectual property laws which appeared and related to the Thai traditional medicine are patent, copyright, geographical indication and secret information, (2) those regimes could not apply directly to the protection of Thai traditional medicine. In this regard, Thai traditional medicine may be protected by intellectual property rights regime by design and create the conditions of a new intellectual property rights regime particularly for the protection of Thai traditional medicine, (3) for the current law of the protection of Thai traditional medicine, there are also found that the conditions of application for registration are still unclear. In addition, the time element of the protection is not suitable and the limitation of the right to transfer of the holder is also provided only for his/her heir. Moreover, the rights to register Thai traditional medicines are limited only from the rough preparation and not other form but natural extraction. Those conditions are not compatible with the current development of the pharmaceutical productions, and (4) this research provided the amendment of Thai current law for the protection of Thai traditional medicine. In addition, the cooperation of developing countries to pursue this regime into world forum through the relevant international organizations is also very important to the protection of traditional medicine particularly under the intellectual property rights regime which will be protected in general at the end.

Keywords : Intellectual property law, Thai traditional medicine